

CLLD PAKS – egyeztetési anyag (HACS ülésre) 2016. november 7.

4. A stratégia jövőképe

A HKFS készítésének helyzetértékelést és problémameghatározást követő lépése a VÁLTOZÁST előre jelző JÖVŐKÉP meghatározása.

A HACS a hosszútávú jövőkép megalkotásánál nem kívánta figyelmen kívül hagyni a város belső és külső imázsát alapvetően meghatározó tényezőket, mint az egyetlen hazai atomerőmű jelenléte, annak meghatározó szerepe a helyi foglalkoztatásban, az „atomváros” imázs stb.. Ezt a adottságot és a jövőben várható fejlesztéseket szem előtt tartva **mégis elsősorban az egyéb közösségformálásra ható tényezőkre** (természeti környezet, történelmi távlatú hagyományok, demográfiai trendek, smart megoldások terjedése) **támaszkodva alkotta meg a HACS a paksi közösség jövőre vonatkozó vízióját.**

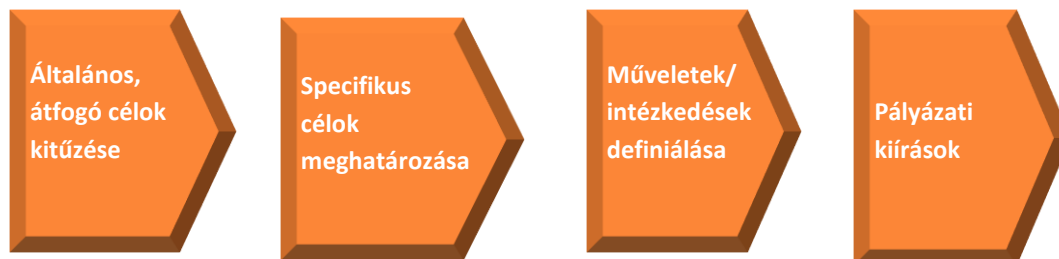
Hosszú távú jövőkép:

Paks a Dunához erősen kötődő, a hagyományos tevékenységeken és helyi speciális sajátosságokon alapuló **sokoldalú közösségi értékkel** rendelkező város, ahol az egyének, mikro-közösségek és tematikus csoportok sikeres hálózatos működése erős **helyi kötődésen alapuló belső kohéziót** eredményez, hozzájárulva a fiatalok megtartásához.

Középtávú rész cél az akcióterület és a partnerség állapotára vonatkozóan:

A paksi CLLD működésének középtávú célja, hogy alakuljanak ki a hálózatos, sokoldalú együttműködésen alapuló közösségépítés technikai és szervezeti alapjai. Cél, hogy a támogatott projektek több mint 50%-a egynél több támogatásra jogosult szervezet részvételével valósuljon meg. Az akcióterület vonatkozásában cél, hogy készüljenek el a Duna partra koncentrált kulcsprojekt főbb elemei; a tematikus csoportok és intézmények projektjein keresztül induljon meg a város programkínálatában az új, fiatalok számára vonzóbb eszközök és módszerek alkalmazása. Az újítások bevezetésével kapjon lendületet a programok látogatottsága és a fiatalok növekvő arányban képviseltessék magukat ezeken.

A Paksi Helyi Akciócsoport a HKFS megalkotásakor a következő (útmutató által megadott) módszertant használta a célhierarchia és az egyéb stratégiai elemek megalkotásához:

A paksi HACS a stratégia építése során a jövőképből kiindulva **két átfogó célt** alkotott. Az átfogó célok teljesülését elősegítendő **öt specifikus célt** nevesített a helyi közösség.

5. A stratégia célhierarchiája

A hosszú távú jövőkép kapcsolódása az átfogó és specifikus célokhoz

JÖVŐKÉP: Paks a Dunához erősen kötődő, a hagyományos tevékenységeken és helyi speciális sajátosságokon alapuló **sokoldalú közösségi értékkel** rendelkező város, ahol az egyének, mikro-közösségek és tematikus csoportok sikeres hálózatos működése erős **helyi kötődésen alapuló belső kohéziót** eredményez, hozzájárulva a fiatalok megtartásához.

ÁTFOGÓ CÉLOK:

1.) Erősödjön Paks **lakosságának és intézményeinek együttműködése és összetartása (belső kohéziója)** városi és mikro-közösségi szinten

2.) Váljon újra sokoldalúvá, befogadhatóvá és erős népességmegtartó tényezővé a helyi kötődést támogató **Dunára és a helyi hagyományokra épülő paksi identitás.**

SPECIFIKUS CÉLOK

1.) Fokozódjon a helyi társadalom összetartása a népességmegtartás és a speciális kihívásokra való felkészülés érdekében

2.) Erősödjék a helyi identitást meghatározó **Duna és kapcsolódó természeti környezetének** szerepe a városlakók életében

3.) A paksi **hagyományos közösségi tevékenységek, változatos módon és megújulva** legyenek jelen a lakosság életében

4.) Váljanak vonzóbbá és korszerűvé, a helyi kulturális szolgáltatásoknak, valamint a közösségi tevékenységeknek helyet adó **infrastrukturák és a működést biztosító eszközök**

5.) A sajátos belső szerkezetű városban (akcióterületen) erősödjön a **városrészi mikro-közösségek** önszervező képessége és ezzel összetartása

Az specifikus célok a fejlesztési szükségletekből vezethetők le és tartalmaznak szervezeti, hálózatépítésre vonatkozó, és infrastrukturális vonatkozásokat. Az alábbiakban az specifikus **célok indoklása** olvasható.

Specifikus célok indoklása

1. Fokozódjon a helyi társadalom összetartása a népességmegtartás és a speciális kihívásokra való felkészülés érdekében

Indoklás:

A helyzetértékelés HACS által is megerősített egyik legmarkánsabban következtetése, a paksi társadalom évtizedes megosztottságára, az intézmények, civil szervezetek együttműködések gyengeségére vonatkozik, amit a HACS a CLLD eszközeivel kíván orvosolni.

Paks társadalmára az atomerőmű megépítése óta belső megosztottság jellemző, ami a városon belüli területi elkülönülésben is megnyilvánul. Az összetartás átlagosnál erőteljesebben jelentkező hiányának oka korábban az atomerőmű kapcsán újonnan letelepülőkkel szembeni bizalmatlanság volt, manapság pedig jóval inkább az

erőműhöz köthető és ahhoz nem kapcsolódó családok életmódja, jövedelmi viszonyai között fennálló különbség áll a háttérben.

A demográfiai elemzésre támaszkodva kijelenthető, hogy Pakson az ideálisnak mondott életkörülmények ellenére is jellemzővé vált a fiatalok elvándorlása. A képzett, az erőműben nem alkalmazható munkaerő máshol keresi a boldogulást.

Az életmódból (nem csak helyi jelenség) az egyes generációkon belüli és a generációk közötti összetartás is meggyengült. A legjelentősebb védendő csoportok a fiatalok és a szépkorúak. Bár az elkülönülés és megosztottság oldódni látszik, a közös célok kitűzése, az ezek érdekében végrehajtott városi szintű akciók (programok), és ezzel a belső kohézió erősítése osztársadalmi szinten továbbra is rendkívül fontos, főleg mivel a tervezett erőműbővítés társadalmi következményeként helyi lakosság várhatóan újabb kihívások elé néz a közeli jövőben. Fontos tehát a belső kohézió megerősítése.

2. Erősödjék a helyi identitást meghatározó Duna és kapcsolódó természeti környezetének szerepe a városlakók életében

Indoklás:

Hivatkozva a helytörténeti forrásokra és a helyi hagyományőrzők által elmondottakra a Duna a paksi emberek életében eredendően a legmeghatározóbb tényező volt társadalmi, környezeti és gazdasági vonatkozásban egyaránt. A folyó kihatott az életmódra, a megélhetési lehetőségekre, az emberi kapcsolatokra, térségi együttműködésekre és a táji elemeken keresztül az érzelmi kötődésre. Az elmúlt évtizedek fejlesztéseivel (pl. a folyó és város között húzódó vasútvonal és 6.sz. főút, és maga az atomerőmű megépítése stb.) a Duna szerepe másodlagossá vált, a megélhetés súlypontja áthelyeződött az erőművet kiszolgáló gazdasági tevékenységekre és a betelepülő lakosság táji kötődése is kevésbé jellemző. Pakson is, mint általában mindenütt elmondható, hogy az urbánus életmóddal háttérbe szorult a természettel való napi szintű kapcsolat, így a környezettudatos, felelős viselkedés. Ugyanakkor, Pakson a kisebb helyi közösségek életben tartják a Dunához kapcsolódó sport és gazdasági jellegű tevékenységeket és lehetőséget biztosítanak a környezettel való viszony aktív ápolására, illetve fenntartható hasznosításának népszerűsítésére.

A paksi HACS számára kiemelten fontos, hogy a Duna és kapcsolódó környezete, mint közösségi tér visszanyerje korábbi jelentőségét, valamint, hogy a természeti környezethez való kötődés, annak védelme, a lakosok életmódjából eredő negatív természeti hatások kivédése újra előtérbe kerüljön a HKFS eszközeinek segítségével. Az elsődleges hangsúly a Duna part városközpontoz közelében szakaszának város életébe történő bevonásán van. A város-folyó fizikai kapcsolatának megerősítése, a part közösségi célú megújítása és közösségi befogadó területté való alkalmassá tétele a helyzetértékelés és a HACS megítélése szerint is kulcsfontosságú.

3. A paksi hagyományos közösségi tevékenységek, változatos módon és megújulva legyenek jelen a lakosság életében

Indoklás:

A város civil szervezetei, egyesületei gazdag tematikus kínálattal vannak jelen a városi lakosság életében (lásd: helyzetelemzés). A közösségi tevékenységek a néptáncról, a társastáncon, változatos sport tevékenységeken keresztül a német nyelvű (sváb) hagyományörzésig terjed. A városban nyomokban még élnek a hagyományos gazdasági tevékenységek, mint a halászat, borászat és gyümölcs és zöldségtermelés/termelés/feldolgozás, és erre az örökségre alapozva éledezik a helyi termékek termelése és értékesítése.

A kulturális témában aktív civil csoportok változó létszámmal és többnyire ugyanazzal a tagsággal működnek évek óta. A programok állandók, kiszámíthatók, ami a régi tagok megtartásához elegendő, de új tagok mozgósításához kevésnek tűnik – a szervezetek képviselői szerint is újításokra (tartalmi és technológiai) volna szükség főleg a fiatalok mozgósítására. További jelenség, hogy hasonló célcsoportot vonzó rendezvények

párhuzamosan kerülnek megrendezésre – kioltva azok közösségépítő hatását. Az elkülönülés és a tevékenységek összehangolatlansága a városban működő tematikus civil szervezetekre és intézményekre is jellemző ezért fontos cél az összehangolt egymásra épülő, kölcsönösen előnyös együttműködések szorgalmazása.

4. Váljanak vonzóbbá és korszerűvé, a helyi kulturális szolgáltatásoknak, valamint a közösségi tevékenységeknek helyet adó infrastruktúrák és a működést biztosító eszközök

Indoklás:

Paks város közösségi és kulturális infrastruktúráját néhány jellegzetes létesítmény adja, amelyek változó állapotban vannak és jellemzően – néhány kivétellel – nem felelnek meg a kor elvárásainak és a használók igényeinek. A közösséget szolgáló épületek esetében a működést biztosító kényelmi és IKT eszközök elavultak, a felszereltsége elmarad a kor elvárásaitól. Az intézményi és szervezeti IKT eszközök sok esetben elavultak, a másik probléma, hogy nem használják ki azok hálózatos működést segítő lehetőségeit, az alkalmazások ismerete hiányos.

Jelentősebb felújítási munkálatok (2016) a Paksi Városi Múzeum-ot érintették. A városban nincs kifejezetten a civilek működésének teret biztosító közösségi ház (csak vegyes használatú épületrész a Kulturális Központban), ahol a civilek találkozhatnak, tevékenységüket szervezhetnék. Kisebb befogadó terek is megújítást igényelnek. Paks ugyancsak híján van a település a fiatalokat befogadó ifjúsági centrumnak (háznak). A specifikus cél Paks közösségi és kulturális infrastruktúrájának megújítását célozza.

A különálló városrészekhez kapcsolódó létesítményekkel az 5. specifikus cél foglalkozik (Dunakömlődi Faluház, Cseresznyés kert Erdei Iskola).

5. A sajátos belső szerkezetű városban (akcióterületen) erősödjön a városrészi mikro-közösségek önszervező képessége és ezzel összetartása

Indoklás:

Paks város észak-déli irányban húzódik a Duna mentén és sajátos szerkezetet ölt. A különleges fejlődési pálya miatt jól lehatárolható településrészek alakultak ki Pakson (Óváros, Újváros (lakótelep) és a Szérűskert). Külterületén további népes lakóterületek tartoznak a városhoz: északon található Dunakömlőd, míg délen az atomerőművel szemben Csámpa-puszta. A Székesfehérvárra vezető út mentén van Gyapa. A németkéri erdő peremén található 90 lakosú Cseresznyés-puszta is Pakshoz tartozik. Ezek mellett a tanyákból álló Hegyes-puszta és Földes-puszta, valamint a város dél-keleti külterületén lévő lakóhely, Biritó-puszta (az I. István Szakközépiskolával) kapcsolódnak a városhoz.

Az egyes városrészek és külső területek lakossága Paks számára fontos és védendő mikro-közösségeket alkotnak. A csökkenő lélekszámú külterületi lakott helyeken, illetve különálló városrészekben a családok egymásra utaltsága erős. A közösen végzett különféle célú akciók és közös élményt nyújtó szabadidős programok erősítik ezeket a mikro-közösségeket.

A külső területek közösségi infrastruktúrával gyengén ellátottak, a meglévő épületek, mint a Dunakömlődi Faluház, vagy a Cseresznyés kert Erdei Iskola a rendezvények egyedüli színterei. Az épületek jelentős megújítást igényelnek és elavult eszközeik is modernizációra várnak.

A város belső területén található mikro-közösségek (szomszédságok) könnyebben elérik a városi létesítményeket, ugyanakkor a HACS tagok véleményének megfelelően a kisebb közösségek is igényelik a kisebb védett helyszíneket spontán vagy szervezett együttléteikhez (pl. parkban létrehozott pavilonok, tematikus játszóterek).

Mind a külső mind a városrészi kisebb közösségi helyszíneken igény mutatkozik a rendszeres és alkalmanként lebonyolított közösségi akciókra és szabadidős tevékenységekre, amelyek ugyan kisebb létszámban mozgatják meg a lakosokat, de a lokális közösségek, hálózatok megerősítését eredményezik, ami Paks esetében indokolt.

A stratégiaalkotás modelljének megfelelően a specifikus célok meghatározását követő lépés a **beavatkozási területek / műveletek definiálása**. A beavatkozások, majd pedig az azokra épülő felhívások és a megvalósult projektek garantálják célokhoz rendelt indikátorok célértékeinek teljesülését.

Az alábbi táblázatban a HACS által meghatározott specifikus célokhoz rendeljük a megvalósulás hatékonyságát mérő indikátorokat és azok célértékeit, valamint az egyes specifikus célok megvalósulását lehetővé tevő, összesen **nyolc beavatkozási területet / műveletet**.

Paksi HKFS specifikus céljai, a célokhoz kapcsolt indikátorok és célértékek, valamint a célok megvalósulását garantáló műveltek

Specifikus cél	Indikátor(ok)	Célérték (ek)	Beavatkozási területek / műveletek
1.) Fokozódjon a helyi társadalom összetartása a népességmegtartás és a speciális kihívásokra való felkészülés érdekében	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)		1. A város lakosságának egészét megmozgató kulturális és közösségi kohéziót erősítő rendezvények, akciók végrehajtása 2. A város speciális célcsoportjait érintő rendezvények, rendezvénysorozatok, képzések megvalósítása - az akciókon keresztül generációkon belüli és generációk közötti kapcsolatok erősítése
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)		
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek együttműködésében a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)		
2.) Erősödjék a helyi identitást meghatározó Duna és kapcsolódó természeti környezetének szerepe a város lakói életében	A HFS (HKFS) keretében a Dunához kapcsolódó környezeti akciókban, ismeretterjesztő képzésekben részesült lakosok száma (fő)		3. Közösségi tevékenységeknek helyet adó infrastruktúrák, nyílt közösségi terek, zöldfelületek létrehozása, fejlesztése és megújítása a Duna parton és annak közvetlen környezetében 4. A Duna közösségi / kulturális és környezeti értékeinek szélesebb körű megismertetése a lakosság körében - környezettudatosságot erősítő akciók végrehajtása a Duna és környezetének védelmében
	A Dunához kapcsolódó közösségi céllal fejlesztett infrastruktúra és nyílt terek nagysága(m ²)		
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)		
3.) A paksi hagyományos közösségi tevékenységek, <i>változatos módon és megújulva</i> legyenek jelen a lakosság életében	A HKFS eredményeként a tematikus szervezetek rendezvényein megjelent új résztvevők aránya (%)		5. Helyi hagyományos tematikus közösségi tevékenységek újszerű eszközökkel és módszerekkel történő művelése 6. A helyi hagyományos gazdálkodási formák megismertetése, felélesztése és felélesztésének elősegítése
	Hagyományos gazdasági tevékenységeket célzó akciókban és programokban, valamint képzésekben részesült lakosok száma (fő)		
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)		
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek együttműködésében a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)		

4.) Váljanak vonzóbbá és korszerűvé, a helyi kulturális szolgáltatásoknak, valamint a közösségi tevékenységeknek helyet adó infrastruktúrák és a működést biztosító eszközök	Városi tematikus közösségeket és programokban részt vevő helyi lakosságot szolgáló újonnan létrehozott vagy rehabilitált belső és külső közösségi terek nagysága (m ²)		7. Közösségi tevékenységeknek helyet adó épületinfrastruktúrák rehabilitációja és az eszközállomány fejlesztése beleértve az újszerű megoldásokat lehetővé tevő IKT eszközöket és azok hálózatosodást elősegítő alkalmazását
	A város közösségi/kulturális smart hálózatába kapcsolt szervezetek száma (db)		
	A HFS végrehajtás keretében megújított és létrehozott közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya (%).		
5.) A sajátos belső szerkezetű városban (akcióterületen) erősödjön a városrészi mikro-közösségek önszervező képessége és ezzel összetartása	Kifejezetten városrészi mikro-közösségeket szolgáló létrehozott vagy rehabilitált belső és külső közösségi terek nagysága (m ²)		8. A városban található egy-egy karakteres lakóterülethez köthető mikro-közösségek közösségi infrastruktúráinak fejlesztése és belső összetartásukat erősítő akciók végrehajtása
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)		

A HKFS útmutató által előírt **kötelező indikátorok** egynél több Specifikus cél esetében is értelmezhetők. A két kötelező indikátor esetében a fenti táblázat specifikus célonként értelmezi a célértékeket, míg alább a kötelező indikátorokhoz tartozó HKFS szintű célértékeket adjuk meg, amelyek a célonkénti értékek összesítésével kaptunk meg.

HKFS Kötelező indikátor megnevezése	Célérték
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)	
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

Az alábbi fejezetben részletezzük, hogy a paksi helyi közösség milyen műveletekkel kívánják elérni a kitűzött célokat. A beavatkozási területek elemzése az útmutatóban megadott szempontok szerint történik egyenként (összesen nyolc táblázatban összefoglalva).

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	1. A város lakosságát egészét megmozgató kulturális és közösségi kohéziót erősítő rendezvények, akciók végrehajtása
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	<p>A város lakosságának és civil közösségeinek belső megosztottsága indokolja, hogy az egész lakosság számára vonzó, hosszabb távú közösségi együttléteket biztosító, aktív együttműködést feltételező események, akciók valósuljanak meg Pakson a HKFS finanszírozásában. Az együttműködés, mint belső kohéziót erősítő tényező a szervezésben és a megvalósulásban is szerepet játszik.</p> <p>A belső kohézió erősítését a népességmegtartás és identitástudat erősítésének igénye mellett szükségessé teszi Paks város sajátosságából („atomváros”) adódó közeli jövőben várható kihívása, az erőműbővítés. A bővítésnek az újabb népességnövekedési hullámmal komoly hatása lesz a helyi társadalom hétköznapijaira. Szükségesek a teljes lakosságot érintő felkészítő akciók és tréningek, amelyek megkönnyítik az új helyzethez való együttes alkalmazkodást.</p>
Specifikus cél:	<p>1. Fokozódjon a helyi társadalom összetartása a népességmegtartás és a speciális kihívásokra való felkészülés érdekében</p>
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<p>A város teljes lakosságát célzó tematikus rendezvények, akciók, amelyek generációtól függetlenül vonzzák a helyi lakosokat, és amelyek célja kifejezetten a közösségi együttléte lehetőségének biztosítása ezzel a kohézió erősítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális tematikájú városi rendezvények pl. utcabál, ingyenes koncert/nyilvános hangverseny/előadás stb. • sport, és aktív szabadidőeltöltést támogató városi rendezvények (pl. tömegsport rendezvény, verseny stb.) <p>A város lakosságának felkészítése az erőműbővítéssel járó társadalmi hatások kezelésére</p> <ul style="list-style-type: none"> • tréningek/ tájékoztatók szervezése, akár smart eszközök bevonásával
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>A tematikus városi rendezvények HKFS finanszírozását kiegészítik a városi rendezvényekre szánt költségvetési források. Fontos, hogy minden esetben lehatárolható, hogy mely elemek, milyen forrásra támaszkodva valósulnak meg, ugyanakkor azok szinergiái erősítik az elvárt társadalmi közösségi hatásokat.</p> <p>A bővítés társadalmi hatásaira való felkészülést várhatóan maga Paks II. is promótálja majd a maga eszközeivel. Az egyes HKFS által finanszírozott akciók a felkészítő tevékenységek összehangolása, az átfedések elkerülésével, a szakmaiság maximális figyelembe vételével zajlik majd.</p>
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<ul style="list-style-type: none"> • a város teljes lakossága • városi intézmények és civil közösségek • kulturális közösségi szolgáltatásokat nyújtó helyi vállalkozások
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<p>A támogatott tevékenység az város egész lakosságát szólítja meg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában) várható részvételi létszám

	<ul style="list-style-type: none"> • az esemény jól lehatárolható módon kapcsolódik az önkormányzat által szervezett rendezvényhez (amennyiben releváns) • az esemény valamilyen közösségépítésre alkalmas tematikát követ, több generáció együttes megszólításával és tevőleges bevonásával • a város szabadtéri (elsősorban Duna part – kulcsprojekt helyszín) és egyéb intézményi helyszínein kerül megvalósításra • egy esemény időtartama minimum 4-6 órás • több szervezet: egyesület, intézmény ill. vállalkozás együttműködésével valósul meg
Tervezett forrás:	ESZA
Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	2. A város speciális célcsoportjait érintő rendezvények, rendezvénysorozatok, képzések megvalósítása - az akciókon keresztül generációkon belüli és generációk közötti kapcsolatok erősítése
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	<p>Pakson a helyi lakosságra, de az egyes családokra is egyre inkább jellemző, hogy a generációk párhuzamosan, egymás mellett, de nem együtt élnek. Egyre kevésbé történik meg a tapasztalatok és a tudás kölcsönös átadása, az egymás iránti törődés kikopik a hétköznapiakból. A városba munkavállalás miatt újonnan beköltöző fiatalabb családok hiányolni kénytelenek helyben a nagyszülők generációját, miközben számos idős ember él magányosan. Az intézkedés lehetőséget ad az egyes családokon belüli generációs hiányok pótlására, a fiatal és idősebb generációk találkozási lehetőségének bővítésére.</p> <p>A városban támogatásra szorul az egyes generációkon belüli (elsősorban fiatalok és szépkorúak) kapcsolatok megerősítése (pl. önkéntesség szervezése) és a speciális problémákkal küzdő további célcsoportokat segítő szervezetek pl. fogyatékkal élők, tevékenysége.</p>
Specifikus cél:	1. Fokozódjon a helyi társadalom összetartása a népességmegtartás és a speciális kihívásokra való felkészülés érdekében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> • A fiatal és idősebb (szépkorúak) generációk közötti kapcsolatokat erősítő speciális akciók, akciósorozatok (pl. közös kertgondozás, okos/digitális (IKT) eszközök megismertetése az idősekkel, okos eszközök az idősek szolgálatában stb.); képzések/tréningek; • a közösségben maradást, aktív életet célzó szabadidős programok, szabadidős programsorozatok (rendszeres időközönként megrendezett, egymáshoz kapcsolódó tartalmi elemekkel); • fiatalok önszerveződését segítő képzések, tréningek szervezése és megvalósítása.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>Az egyes intézmények (óvodák, iskolák, idősek nappali ellátását biztosító intézmények) helyszínt biztosítanak az egyes HKFS rendezvényekhez ezzel is segítve azok megvalósulását.</p> <p>A szociális alapellátás fejlesztésével (TOP) összefüggő akciók.</p>
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<p>A speciális demográfiai csoportok</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyerekek és fiatalok • idősek (szépkorúak)

	<p>egy csoportok intézményei (pl, óvoda, idősok otthona) és/ vagy a célcsoport érdekvédelmét képviselő civil szervezetek (tehetség gondozást végző szervezetek, kifejezetten idősoket tömörítő szervezetek)</p> <p>hátrányos helyzetűek érdekvédelmét ellátó szervezetek</p>
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<p>kiválasztásnál előnyben részesülnek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában) • az egyéni több intézmény/ szervezet által benyújtott pályázatok • az egyedi programokkal szemben előnyben részesülnek a rendszeres kapcsolattartást eredményező hálózat és kapcsolatépítő tevékenységek • az idősok generáció tagjainak a mai kor eszközeinek (IKT) használatára történő felkészítését szolgáló akciók
Tervezett forrás:	ESZA
Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	3. Közösségi tevékenységeknek helyet adó infrastruktúrák nyílt terek, zöldfelületek, közösségi terek létrehozása, tovább fejlesztése és megújítása a Duna parton és annak közvetlen környezetében
Kulcsprojekt	igen
Indoklás, alátámasztás	<p>A paksi Duna-part és környezete jelenleg lehetőségeihez viszonyítva jóval kisebb szerepet játszik a helyi lakosság hétköznapijában. Ennek oka, hogy a folyót várostól a használaton kívüli vasútvonal és a 6 sz főút választja el és csak bizonyos pontokon közelíthető meg maga a vízpart, ennek megfelelően a fejlesztések elmaradtak és ezzel a Duna part kikerült a lakosság többségének érdeklődéséből. A folyónak nincs organikus kapcsolata a várossal, emiatt a folyó kínálta rekreációs és közösségépítést szolgáló lehetőségek nincsenek kihasználva. A folyópart elhanyagolt, csak néhány sportegyesület használja a parton lévő objektumokat.</p> <p>A város átalakuló imázsa megkívánja, hogy a Paks ne csak, mint „atomváros” éljen a köztudatban, hanem mint a Duna kínálta lehetőségeket kihasználó és azzal organikusán együtt élő település. Ennek eléréséhez a Duna part és környékének közösségépítést elősegítő módon történő komplex átalakítására és fejlesztésére van szükség. Fontos, hogy olyan funkciók kapjanak helyet a folyóparthoz kapcsolódóan, amelyek fenntartható módon üzemeltethetők és valóban átértelmezik a városlakók és a Duna viszonyát.</p>
Specifikus cél:	2. Erősödjék a helyi identitást meghatározó Duna és kapcsolódó természeti környezetének szerepe a városlakók életében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<p>A Duna part komplex közösségépítést támogató fejlesztése c. kulcsprojekt (alternatíva nélküli beavatkozás)</p> <p>A Duna part komplex közösségépítést támogató fejlesztése c. kulcsprojektet kiegészítő és annak eredményét használó további ERFA típusú beavatkozások.</p>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>A régi városközpont közelében a Duna parton épül egy vízi színpad önkormányzati forrásból. A kulcsprojekt tartalma a színpad közösségi terének és kiszolgáló infrastruktúrájának megteremtését is célozza, azzal tehát szoros szinergiát mutat. A kulcsprojekt kapcsolódik a Duna partra tervezett kerékpár és sétatutak rendszerének egyes szakaszaihoz is. Ezek tervezése folyamatban van, de a kulcsprojektben ezek rendszerelemként épülnek ki, azaz a nagyobb, tágabb hálózatba illeszthető módon.</p>
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	Célcsoport: az egész város lakossága

	Kulcsprojekt a közösség egyetértő támogatásával önkormányzati tulajdonon megvalósuló fejlesztés lesz, amely közcéllal történik ugyan, de az önkormányzat vagyonát gyarapítja.
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<p>kulcsprojekt: Alternatíva nélküli beavatkozás</p> <p>Az intézkedés pályázható forrása: csak ERFA típusú beavatkozásokra van lehetőség, amelyek kiegészítik a kulcsprojektet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában) • kulcsprojekthez illeszkedő, azt kiegészítő ERFA típusú építési, rekonstrukciós célú beavatkozás
Tervezett forrás:	ERFA
Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	4. A Duna közösségi / kulturális és környezeti értékeinek szélesebb körű megismertetése a lakosság körében - környezettudatosságot erősítő akciók végrehajtása a Duna és környezetének védelmében
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	<p>A lakosság Dunával fenntartott kapcsolatának gyengülése az ismeretek szűküléséhez és a környezettudatosság háttérbe szorulásához vezethet.</p> <p>Pakson tevékenységükkel civil szervezetek/egyesületek és oktatási intézmények is kapcsolódnak a Dunához és természeti környezetéhez. A szervezetek tevékenysége a természetjárástól a helyi környezeti problémák kezelésén át a tájékoztatásig terjed. A szervezetek képesek kifejezetten ismeretterjesztési és rekreációs céllal nagyobb számú helyi érdeklődőnek programokat biztosítani különféle környezeti tematikák mentén, ami indokolt a környezettudatosság, a Dunához való kötődés és a közösségek belső összetartásának erősítése érdekében.</p>
Specifikus cél:	2. Erősödjenek az identitást meghatározó Duna és a kapcsolódó természeti környezet szerepe a városlakók életében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> • A Dunához és környezetéhez köthető rekreációs és közösségépítő célú akciók, programok, programsorozatok; • a környezettudatosságot befolyásoló / azt erősítő akciók és tréningek különféle korosztályok számára (helyi Dunához kapcsolódó példákön és konkrét tevékenységeken keresztül)
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>Iskolai környezetvédelmi és környezettudatosságot közvetítő tevékenységeknek (iskolai és iskolán kívüli foglalkozások, szakkörök keretében) lehetnek szinergiái a HKFS finanszírozta akciókkal.</p> <p>Az új típusú hulladékgazdálkodási rendszerek lakossági ismertetésének lehetnek szinergiái a tevékenységek egyes típusával – egyeztetést kíván a vonatkozó gazdasági szervezetekkel.</p>
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekek és fiatalkorúak • a Duna és általában a környezet /természetjárás és -védelem téma iránt érdeklődők családok, baráti társaságok
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában)

	<ul style="list-style-type: none"> • az akciók rekreációs és ismeretterjesztő / környezettudatosságot formáló / gyakorlati ismeretek közvetítő jelleggel rendelkezzenek és kapcsolódjanak a Duna ökoszisztémájához • a pályázó szervezet igazolható szakmai háttérrel rendelkezzen (referenciák) • előnyben részesülnek a rendszerben felépített (programtematikával rendelkező), több alkalmas akciók, illetve programsorozatok • előnyben részesülnek a több szervezet által együttesen megpályázott és végrehajtott akciók és programok • a tevékenységek külső kapcsolatépítésre alkalmasak, más Dunához kapcsolódó CLLD HACS-okkal közös programok
Tervezett forrás:	ESZA
Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	5. Helyi hagyományos tematikus közösségi tevékenységek újszerű eszközökkel és módszerekkel történő művelése
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	A helyi tematikus csoportok működése sikeres, ugyanakkor ugyanazzal a tagsággal és hasonló programokkal jelentkeznek. Fontos fennmaradásuk és közösségformáló hatások elérése érdekében, hogy a fiatal generáció és újabb tagok számára is vonzóvá váljanak. Ennek érdekében olyan újszerű eszközök, működési modellek és bevonási módszerek használatát támogatja a paksi HKFS, ami vonzóvá és fenntarthatóvá teszi működésüket, ezzel biztosítva hosszú távú fenntarthatóságukat.
Specifikus cél:	3. A paksi hagyományos közösségi tevékenységek, <i>változatos módon és megújulva</i> legyenek jelen a lakosság életében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> • Az civil szervezetek, egyesületek, kulturális intézmények stb. adott tevékenységi tematikáján belül a korábbiól eltérő új módszerek, újszerű programok és eszközök megismertetése és alkalmazása, • azok bevezetését népszerűsítő akciók szervezése és ezzel programokon résztvevők számának és összetételének (pl. fiatalok arányának növekedése) változtatása.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Múzeumok esetében a kapcsolódó támogatott tevékenységek, múzeumpedagógiai foglalkozások.
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<ul style="list-style-type: none"> • a város egész lakossága • egy-egy konkrét témában működő civil szervezetek (pl. táncművészet, speciális sport, képzőművészet), intézmények (tematikus gyűjtemények) és azok programokba bevonható célcsoportjai
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában) • Az intézkedés csak újszerű megoldások bemutatására, tesztelésére, bevezetésére, alkalmazására nyújt lehetőséget a növekvő részvevői létszám elérése érdekében (az újszerűséget be kell mutatni a pályázatban a korábbi gyakorlattal történő összehasonlítással) • az alapműködés finanszírozására nincs lehetőség • előnyt élveznek a tematikus szervezetek csoportjai (több szervezet) által benyújtott pályázatok (természet és környezet NEM: lásd 4. intézkedés)
Tervezett forrás:	ESZA és ERFA

Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	6. A helyi hagyományos tevékenységek, gazdálkodási formák felélesztése és felélesztésének elősegítése (pl. képzésekkel – helyi termékek előállítására és fogyasztókhoz való eljuttatására feltételeinek biztosítása)
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	A paksi hagyományos gazdasági tevékenységek (halászat és feldolgozás, szőlőművelés és borkészítés, zöldségtermelés és feldolgozás stb.) idővel háttérbe szorultak. Az intézkedés fontosságát jelzi, hogy a városban kezdeményezések vannak a helyi hagyományos gazdasági tevékenységek (kézművesség, agrártevékenységek) újjáélesztésére és helyi termékek előállítására és fogyasztókhoz való eljuttatására. Az ismeretek, illetve a szervezett keretek hiánya lassítja a folyamatot és szűkíti a lehetőségeket.
Specifikus cél:	3. A paksi hagyományos közösségi tevékenységek, <i>változatos módon és megújulva</i> legyenek jelen a lakosság életében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	A felhívás keretében támogatható <ul style="list-style-type: none"> • kézműves foglalkozások szabadidő eltöltés céljából gyerekeknek • tréningek és foglalkozások felnőttek számára különféle termékek előállítására és fogyasztókhoz történő eljuttatására érdekében • helyi fórumok megteremtése a helyi termékek bemutatása és értékesítése céljából • együttműködések támogatása helyi termékek egységes arculatának megteremtése érdekében
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekek és fiatalok • hátrányos helyzetű fiatalok • munkanélküli veszélyeztetett csoportok • minden érdeklődő városi lakos
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában) • a pályázó szervezet igazolható szakmai háttere (referenciákkal) • előnyt élveznek az együttműködésben benyújtott pályázatok • a kiválasztásban fontos kritérium, hogy gyerekeknek szóló programok minél nagyobb számban mozgassanak meg résztvevőket • a felnőtteknek szervezett tréningek elméleti és gyakorlati ismereteket is adjanak át (gyakorlati hangsúllyal) • előnyben részesülnek a több alkalmat magában foglaló akciók (munkaterv) • a hagyományos tevékenységek esetében a megszólítottak és résztvevők közt szerepeljenek helyi hátrányos helyzetű (munkanélküli) fiatalok, akik a későbbiekben ezen a területen akár munkát is vállalhatnak, önálló vállalkozásba kezdhetnek.
Tervezett forrás:	ESZA és ERFA
Forrás ütemezése:	nem releváns

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	7. Közösségi tevékenységeknek helyet adó épületinfrastruktúrák rehabilitációja és az eszközállomány fejlesztése beleértve az újszerű megoldásokat lehetővé tevő IKT eszközöket és azok szervezeti hálózatosodást elősegítő alkalmazását
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	<p>Paks város közösségi és kulturális infrastruktúráját néhány jellegzetes létesítmény adja, amelyek változó állapotban vannak és jellemzően – néhány kivétellel – nem felelnek meg a kor elvárásainak és a használók igényeinek. A fiatalok és a civil szervezetek nem rendelkeznek önálló, rendezvényeik számára fenntartott infrastruktúrával</p> <p>A közösséget szolgáló épületek működését biztosító kényelmi és IKT eszközök elavultak, a felszereltség elmarad a kor elvárásaitól. Az intézményi és szervezeti hálózatos működést segítő eszközök és alkalmazások, illetve ismeretek hiányosak.</p>
Specifikus cél	4. Váljanak vonzóbbá és korszerűvé, a helyi kulturális szolgáltatásoknak, valamint a közösségek tevékenységeinek helyet adó infrastruktúrák és azok eszkörendszere
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none">• Közösségi tevékenységet szolgáló infrastruktúrák (épületek, épületrészek, szabad terek) közösségi célú tevékenységre történő alakmássá tétele, illetve a meglévők minőségének javítása;• Az infrastruktúrával együtt, de attól függetlenül is közösségi tevékenységet szolgáló eszközállomány megújítása, cseréje, IKT eszközök és alkalmazások beszerzése;• A szervezetek és közösségi intézmények hálózatos működését elősegítő eszközök és applikációk egységes bevezetése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Lehetséges kiegészítő forrás csak az önkormányzattól származik a TOP nem biztosít forrást ilyen jellegű beruházásokra
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<ul style="list-style-type: none">• helyi kulturális és közösségépítést szolgáló intézmények• közösségi célt szolgáló létesítményeket fenntartó civil szervezetek/egyesületek és vállalkozások
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none">• Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában)• egy-egy beruházás jellegű beavatkozás nem haladhatja meg az 30 millió Ft-t• a kiemelt fejlesztésnek tekintett létesítmények fejlesztése nem tartozik ebbe a körbe, a város azokat egységes koncepció szerint, nagyberuházásként kívánja megújítani• a nagyobb sportegyesületek nem kedvezményezettjei az intézkedésnek, mivel támogatottságuk biztosított egyéb forrásból
Tervezett forrás:	ERFA
Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	

Beavatkozási terület/művelet megnevezése	8. A városban található egy-egy karakteres területhez köthető mikro-közösségek közösségi infrastruktúráinak fejlesztése és belső összetartását segítő akciók végrehajtása
Kulcsprojekt	nem
Indoklás, alátámasztás	Az egyes városrészek és külső területek lakossága Paks számára fontos és védendő mikro-közösségeket alkotnak. A csökkenő lélekszámú külterületi lakott helyeken, illetve különálló városrészekben a családok egymásra utaltsága erős. A közösen végzett különféle célú akciók és közös élményt nyújtó szabadidős programok erősítik az életminőséget, erősítik a népességmegtartó képességet. A külső területek közösségi infrastruktúrával gyengén ellátottak, a meglévő épületek átfogó megújítást igényelnek és elavult eszközeik is megújításra várnak. A belső városrészekben a kültéri közösségi helyszínekben van hiány.
Specifikus cél:	5. A sajátos belső szerkezetű városban (akcióterületen) erősödjön a városrészi mikro-közösségek önszervező képessége és ezzel összetartása
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> városon belüli és a város külső lakott területein lévő mikro-közösségeket szolgáló közösségi és kulturális céllal működő létesítmények és eszközeik megújítása belső területeken az egyes lakóközösségeket (pl. lakótelep, vagy annak egy része) szolgáló külső helyszínek közösségi térré való fejlesztése programok, közösségi célú akciók szervezése területi alapon szerveződő mikro-közösségek számára
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Önkormányzati finanszírozású fejlesztésekkel teremthetők szinergiák
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	<ul style="list-style-type: none"> az egyes külső városi lakott területek közösségei jellegzetes szomszédsági alapon szerveződő csoportok, közösségek
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> Az SO indikátor célértékekhez való minél jelentősebb hozzájárulás (igényelt forrás arányában) a fejlesztés kifejezetten egy adott, területi alapon szerveződő közösség céljait szolgálja a program, akció a mikro-közösség tagjainak szerveződjék de legyen befogadó a város teljes lakossága számára – a közösség megismertetése, elfogadottsága érdekében
Tervezett forrás:	ERFA és ESZA
Forrás ütemezése:	nem releváns
A megvalósítás tervezett időintervalluma	